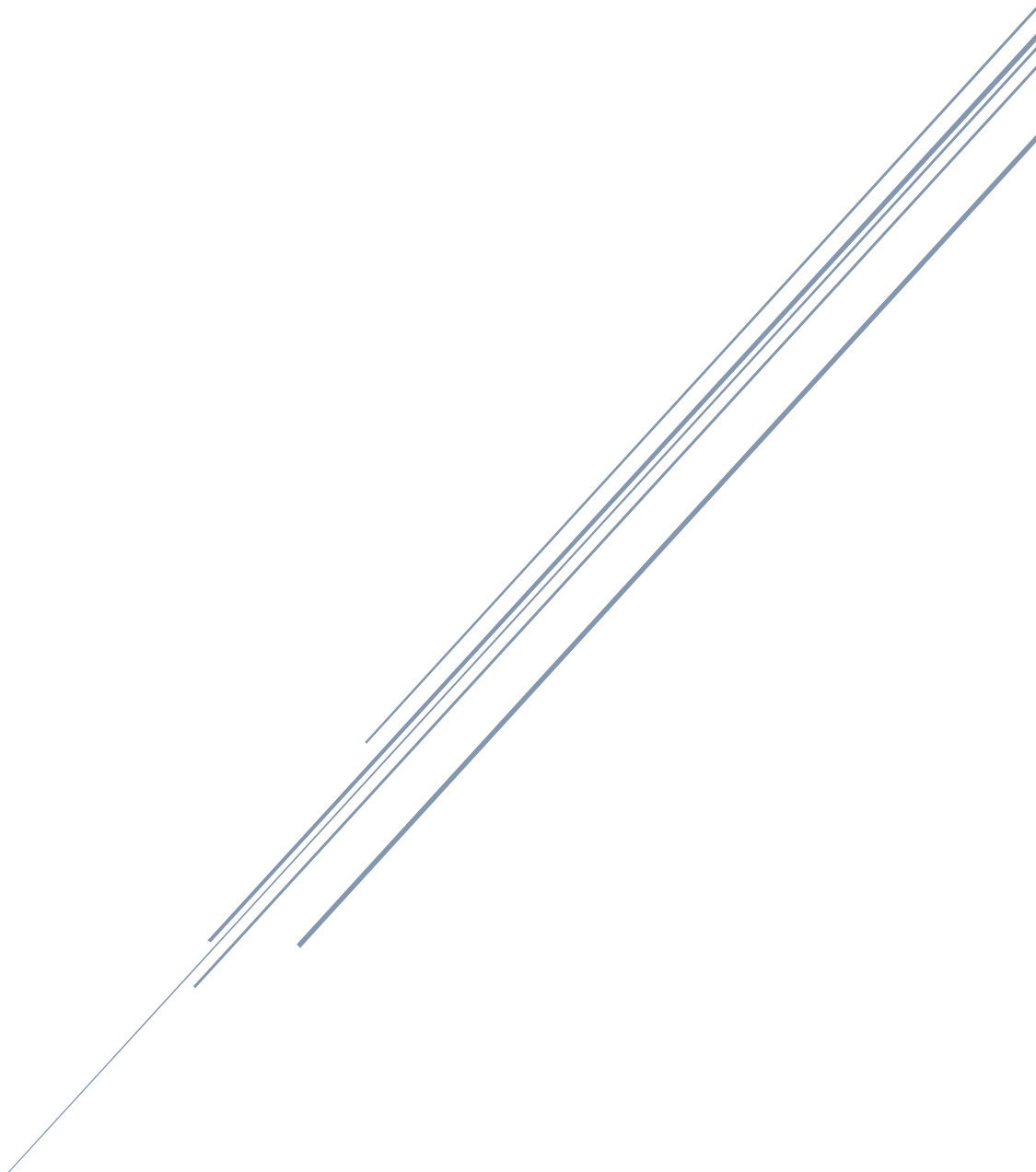

AZERBAYCAN ÜLKE RAPORU

MART 2026

Hazırlayan: Begüm ASLAN
Sanayi Sektörleri Şubesi

İçindekiler Tablosu

1. Genel Görünüm
2. Sektörler ve Fırsatlar
3. Anlaşmalar ve Vergiler
4. Azerbaycan'ın Dış Ticareti
 - 4.1 Azerbaycan'ın İthal Edilen Tüm Ürün Gruplarında İhracatçı Pazar Listesi
 - 4.2 Azerbaycan'ın GTİP 94 Fasılda Dünya İthalat Verileri
 - 4.3 Azerbaycan'ın GTİP 9403 Fasılda İthalat Yaptığı Ülkeler Listesi
5. Türkiye ve Azerbaycan'ın Yatırım İlişkileri

AZERBAJYCAN ÜLKE PROFİLİ

Resmi Adı	Azerbaycan Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Nüfus	10,37 milyon
Dil	Azeri Türkçesi
Din	İslam
Başkent	Bakü
Yüzölçümü	86 600 km ²
Başlıca şehirleri	Bakü, Sumgayt, Gence, Mingaçevir, Khirdalan, Şirvan
Devlet Başkanı	İlham Aliyev
Para Birimi	Manat

1. Genel Görünüm

Doğu Avrupa ve Batı Asya'nın kesişim noktası olan Kafkasya'da yer alan Azerbaycan, üniter bir anayasal cumhuriyet yönetimine sahiptir. Azerbaycan, Sovyetler Birliği sonrası ekonomik geçişini tamamlamış, enerji bazlı ve gelişmekte olan bir ekonomiye sahiptir. Azerbaycan ulusal para birimi manat (AZN), resmi dili Azerbaycan Türkçesidir.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından, Azerbaycan 1991 yılında bağımsızlığını ilan etmiştir. Bu ani geçişle, Cumhuriyetler arası bağlılığı esas alan ekonomik yapının dağılması, siyasi ve hukuksal altyapı eksikliği ve teknolojinin eski kalması nedenleriyle Azerbaycan ekonomisi ani bir çöküşe uğramıştır. Ülkede siyasi istikrarın tekrar sağlanması sonrasında ekonomiye yoğunlaşan Azerbaycan, dünyanın önde gelen petrol şirketleri ile yataklarının birlikte işlenmesi ve paylaşılması konusunda yaptığı anlaşmalar ve yeniliklere hızla adapte olması sayesinde, 1996 yılından itibaren ekonomide büyüme elde etmiştir.

10,3 milyonluk nüfusu ile Azerbaycan dünyanın en kalabalık 94. ülkesidir. Nüfusun işgücüne katılım oranı %76,6'dır; işgücünün %49'u hizmetler sektöründe, %15'i sanayi sektöründe ve %36'sı tarım sektöründe istihdam edilmektedir.

2. Sektörler ve Fırsatlar

Petrol ve gaz üretimi ile rafine edilmesi Azerbaycan GSYH'sinin yarısını ve ihracatının %90'ını oluşturan en önemli sektördür. Azerbaycan mevcut petrol üretimini 3 farklı boru hattı yoluyla ihraç etmektedir. Üretimin %80'lik bölümü, Türkiye'de bulunan Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) boru hattı yoluyla ihraç edilmektedir. Azerbaycan'ın başta petrol üretimi olmak üzere enerji kaynakları ihracatında transit ülke konumunda olan Türkiye önem taşımaktadır. Bu bakımdan arz güvenliğinin sağlanması ve enerji ihtiyacının karşılanması anlamında da Türkiye-Azerbaycan arasındaki iş birliği önem teşkil etmektedir.

Sanayi sektörünün ekonominin %51,7'sini oluşturduğu Azerbaycan, petrol ürünleri ve türevlerinin yanı sıra çimento, makine, pamuk ve gıda maddeleri de üretmektedir. Dünyadaki 11 iklim çeşidinin 9'una sahip olan ve topraklarının %55'ini tarımsal arazilerin oluşturduğu Azerbaycan'da çok çeşitli tarım ürünleri yetiştirilebilmektedir. Hizmetler sektörü ise GSYH'sinin %42'sini ve istihdamın yarısını oluşturan, finans, telekom ve turizm alanlarındaki büyüme ile gelişmekte olan bir sektördür.

Türkiye'nin Azerbaycan'a ihracatındaki başlıca ürünler, makine ve mekanik cihazlar, demir ve çelik, plastik malzemeler, elektrikli cihazlar ve eczacılık ürünleridir. Bu sektörler arasından son 5 yılda en büyük yükselişi %27 büyüme oranı ile eczacılık ürünleri göstermiştir. Onu, makineler ve mekanik parçalar ile elektrikli cihazlar sektörleri yıllık ortalama %8 büyüme ile izlemiştir. Ülkenin ithalatında Türkiye %13,3 oranla 3. sıradadır.

3. *Anlaşmalar ve Vergiler*

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla 18 Ekim 1991 tarihinde bağımsızlığını ilan eden Azerbaycan Cumhuriyeti'ni ilk tanıyan ülke Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. Serbest piyasa ekonomisi modelini benimseyen Azerbaycan ile Türkiye arasında çeşitli Anlaşma ve Protokoller imzalanmış olup ve böylece iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine yönelik hukuki altyapı büyük ölçüde tamamlanmıştır. Bu çerçevede imzalanan anlaşmalar şunlardır:

- Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması
İmza Tarihi: 09.02.1994
Resmi Gazete Tarihi ve Sayısı: 27.06.1997 / 23032
- Türkiye-Azerbaycan Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
İmza Tarihi: 19.02.2024
- Türkiye-Azerbaycan Uzun Vadeli Ekonomik ve Ticari İşbirliği Programı ve İcra Planı
İmza Tarihi: 06.11.2007
Resmi Gazete Tarihi ve Sayısı: 20.01.2012 / 28179
- Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması
İmza Tarihi: 06.11.2007
Resmi Gazete Tarihi ve Sayısı: 27.04.2013 / 28630
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması
İmza Tarihi: 25.10.2011
Resmi Gazete Tarihi ve Sayısı: 02.05.2013 / 28635
- Türkiye-Azerbaycan Tercihli Ticaret Anlaşması
İmza Tarihi: 25.02.2020
Resmi Gazete Tarihi ve Sayısı: 19.01.2021 / 31369
- Türkiye-Azerbaycan Tercihli Ticaret Anlaşması'nı Tadil Eden Protokol
İmza Tarihi: 29.04.2023
Resmi Gazete Tarihi ve Sayısı: 24.05.2024 / 32556

4. Azerbaycan'ın Dış Ticareti

4.1. Azerbaycan'ın İthal Edilen Tüm Ürün Gruplarında İhracatçı Pazar Listesi

Azerbaycan tarafından ithal edilen tüm ürünlerin tedarikçi pazarlarının listesi					
Ürün: Tüm ürünler					
Birim: Bin ABD Doları					
İhracatçılar	İthalat Değeri 2022	İthalat Değeri 2023	İthalat Değeri 2024	24/23 Değişim %	2024 Pay %
Dünya	14.539.789	17.285.345	21.058.044	22	100
Çin	2.085.921	3.022.811	3.725.054	23	18
Rusya Federasyonu	2.733.449	3.106.509	3.620.684	17	17
Türkiye	2.297.570	2.291.224	2.310.045	1	11
ABD	479.900	888.992	1.618.426	82	8
Avustralya	24.964	11.689	1.463.121	12.417	7
Almanya	662.262	916.210	825.560	- 10	4
İran	476.434	473.064	633.058	34	3
İtalya	338.195	478.591	516.105	8	2
Beyaz Rusya	266.513	324.260	457.454	41	2
Japonya	290.172	435.288	409.059	- 6	2

Kaynak: Trademap - www.trademap.com

Azerbaycan'ın tüm ürün gruplarında ithalat gerçekleştirdiği ülkeler listesini incelediğimizde Türkiye'yi üçüncü sırada görmekteyiz. Azerbaycan 2024 yılında dünyadan 21 milyar dolar ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den 2,3 milyar dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye, Azerbaycan pazarında %11 pay ile pazarda yerini almıştır.

4.2. Azerbaycan'ın GTİP 94 Fasılda Dünya İthalat Verileri

Azerbaycan'ın ithal ettiği GTIP 94 faslı ürünlerin listesi					
Aşağıdaki kategorideki detaylı ürünler: 94 Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, minderler ve benzeri dolgu ev tekstili ürünleri; ...					
Birim: Bin ABD Doları					
GTIP	Ürün Adı	İthalat Değeri 2022	İthalat Değeri 2023	İthalat Değeri 2024	24/23 Değişim %
'9403	Mobilya ve bunların parçaları, başka yerde sınıflandırılmamış olanlar (koltuklar ve tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlik ekipmanları hariç)...	79.287	85.995	106.019	23
'9405	Aydınlatma armatürleri ve aydınlatma ekipmanları, projektörler ve spot ışıkları dahil olmak üzere, ve bunların parçaları, başka yerde belirtilmemiş olanlar; ...	58.114	70.409	71.393	1
'9401	Yatağa dönüştürülebilir olsun veya olmasın koltuklar ve bunların parçaları, başka yerde belirtilmemiş olanlar (tıbbi, cerrahi vb. hariç)...	33.815	41.328	54.773	33
'9406	İster tamamlanmış ister monte edilmiş olsun, prefabrik binalar.	9.794	12.674	14.746	16
'9404	Yatak destekleri (koltuklar için yaylı iç kısımlar hariç); yatak takımları ve benzeri ev eşyaları, ...	5.734	7.190	9.471	32
'9402	Tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlik mobilyaları, örneğin ameliyat masaları, muayene masaları, ...	3.920	4.812	3.616	- 25

Kaynak: Trademap - www.trademap.com

Azerbaycan'ın GTİP 94 faslında dünyadan gerçekleştirdiği ithalat verileri üst tabloda yer almaktadır. Tabloyu analiz ettiğimizde GTIP 9403 fasılının 106 milyon dolar Azerbaycan'ın ithalat kalemleri arasında ilk sırada yer aldığı ve bir önceki yıla göre %23 oranında artış yaşandığını gözlemleyebiliriz.

4.3. Azerbaycan'ın GTİP 9403 Faslında İthalat Yaptığı Ülkeler Listesi

Azerbaycan tarafından ithal edilen GTİP 9403 fasılın tedarikçi pazarlarının listesi					
Ürün: 9403 Mobilya ve bunların parçaları, başka yerde sınıflandırılmamış (koltuklar ve tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlik mobilyaları hariç)...					
Birim: Bin ABD Doları					
İhracatçılar	İthalat Değeri 2022	İthalat Değeri 2023	İthalat Değeri 2024	24/23 Değişim %	2024 Pay %
Dünya	79.287	85.995	106.019	23	100
Türkiye	50.232	45.020	49.862	11	47
Çin	6.206	7.008	15.666	124	15
İtalya	7.928	8.526	8.442	- 1	8
Gürcistan	77	13	6.664	51.162	6
Beyaz Rusya	3.419	6.056	5.349	- 12	5
Rusya Federasyonu	3.513	2.857	4.560	60	4
İspanya	484	354	3.568	908	3
Almanya	1.400	4.528	1.305	- 71	1
İsrail	517	804	1.265	57	1
Polonya	713	2.232	1.102	- 51	1

Kaynak: Trademap - www.trademapp.com

Üst tabloda yer aldığı üzere Azerbaycan'ın GTIP 9403 faslında ithalat yaptığı ülkeler listesine göre 2024 yılında Azerbaycan dünyadan 106 milyon dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Söz konusu ithalatın yaklaşık yarısının Türkiye'den gerçekleştirildiği, 50 milyon dolarlık ithalat ile Türkiye'nin Azerbaycan pazarından %50 oranında pay aldığını görmekteyiz.

5. Türkiye ve Azerbaycan'ın Yatırım İlişkileri

İlk yıllarda daha çok ticaret merkezli gelişen Türkiye-Azerbaycan ekonomik ilişkileri, son yıllarda çeşitlenerek devam etmekte, bilhassa karşılıklı yatırımlar şeklinde kayda değer gelişmeler göstermektedir. Türkiye ve Azerbaycan, petrol taşımacılığı başta olmak üzere önemli projelerde iş birliği yapmaktadır. Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) boru hattı Azerbaycan'da başlayıp Akdeniz'de biten ham petrol taşıyan en aktif projedir. Azerbaycan ve Türkiye liderlerinin inisiyatifiyle 2017'de tamamlanan Bakü-Tiflis-Kars demiryolu, ulaşım altyapısını çeşitlendirmeyi, iki ülke üzerinden uluslararası mal ve insan taşıma akışlarını artırmayı ve bölgesel iş birliğini genişletmeyi amaçlayan projedir. İki ülke tarafından başlatılan bir diğer uluslararası öneme sahip proje, Türkiye ve Avrupa Birliği'nin enerji güvenliği ve tedarik ağının çeşitlendirilmesi açısından yüksek önem atfettiği ve 2018'de faaliyete başlayan Trans-Anadolu Boru Hattı'dır (TANAP). Yakın zamanda tamamlanan bir diğer proje, Azerbaycan'ın önemli enerji şirketlerinden olan Socar tarafından İzmir'deki "Petkim" petrokimya kompleksinde 2018'de inşa edilen Yıldız rafinerisidir. Türkiye'de faaliyet göstermeye başladığı 17 yıllık süre zarfında SOCAR'ın ülkemize yaptığı yatırım yaklaşık 18,5 milyar dolar tutarındadır. İki ülke arasında kurulan iş birliğine ve uluslararası projelere verilen önemin korunması ve geliştirilmesi, Türkiye'nin ihracat gelirleri için önem arz etmektedir.